

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **T. P., a. s.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Hubálkem, advokátem se sídlem v Praze 4, Pod Višňovkou 1661, za účasti **Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem v Praze 1, Štěpánská 28, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2004, č. j. 11 Ca 54/2004 - 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu (dále jen „správní orgán“) ze dne 8. 1. 2004, č. j. FŘ 9008/15/02, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti exekučnímu příkazu vydanému Finančním úřadem pro Prahu 9 (dále též „správce daně“) dne 30. 3. 2001, č. j. 87408/01/009940/7108.

Jako právní důvod své kasační stížnosti stěžovatel (dále též „daňový subjekt“) uvedl ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel poukázal na skutečnost, že exekuční příkaz byl vydán osobami, vůči kterým byly stěžovatelem vzneseny námitky podjatosti. Dále namítl, že lhůta pro odvolání proti exekučnímu příkazu byla stanovena v rozporu s ust. § 48 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), na 15 dnů, čímž došlo ke zkrácení odvolací lhůty. Zdůraznil, že pokud byla před vydáním exekučního příkazu vznesena námitka

podjatosti pracovníka správce daně, pak tento pracovník mohl ve věci činit jen nezbytné úkony, kterými dle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 8. 2002, sp. zn. 28 Ca 448/2001, není vydání rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel vznesl dne 22. 3. 2001 u správního orgánu s ohledem na exekuci na movitý majetek podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele, což dle jeho názoru zahrnuje z hlediska obsahu i námitku podjatosti ve věci. Dopisem ze dne doručení 4. 4. 2001 pak u správce daně vznesl námitku podjatosti vůči všem pracovníkům správce daně. Stěžovatel nesouhlasí s hodnocením soudu, že jeho podání ze dne 22. 3. 2001 neobsahuje námitku podjatosti, neboť by tak byl popřen základní princip posuzování právního úkonu podle obsahu, nikoliv podle jeho názvu. Stěžovatel trvá na tom, že pokud vznese vůči pracovníkům správce daně podezření ze spáchání trestného činu, nemůže být tímto širokým vymezením v žádném případě pojmově vyloučena námitka podjatosti. Toto podání bylo rovněž míněno paušálně, proto je nepodstatné, že bylo uplatněno v jiném řízení. Stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci městskému soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelovo podání žádnou konkrétní námitku podjatosti neobsahuje, neboť z jeho obsahu vyplývá, že se jedná o stížnost na postup správce daně s podezřením ze spáchání trestného činu ohledně exekučního příkazu ze dne 21. 3. 2001 postihujícího movité věci stěžovatele. Konkrétní námitky podjatosti byly vzneseny až dne 4. 4. 2001 a 21. 5. 2001, tedy až po vydání exekučního příkazu v dané věci. Správní orgán souhlasí s městským soudem rovněž v otázce délky odvolací lhůty daného exekučního příkazu, neboť poučení bylo zcela v souladu s ust. § 73 odst. 8 zákona o správě daní a poplatků. Proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyloučeny následující podstatné skutečnosti:

Na základě výkazu nedoplatků, č. j. 73104/01/009512/7194, sestaveného ke dni 19. 3. 2001, vydal dne 30. 3. 2001 správce daně exekuční příkaz na prikázání pohledávky na peněžní prostředky stěžovatele na jeho účtech vedených u Č. a. s., divize I., se sídlem v P. 1, S. n. 32, a to až do výše vymáhané pohledávky. Tento exekuční příkaz obsahuje poučení následujícího znění: „Z důvodu, že exekučnímu příkazu nepředcházela výzva k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě, může dlužník proti němu podat písemně nebo ústně do protokolu u podepsaného správce daně do patnácti dnů ode dne doručení místo námitek odvolání.“ Tento exekuční příkaz byl stěžovateli doručen dne 13. 4. 2001. Proti tomuto příkazu podal stěžovatel dne 27. 4. 2001 odvolání, ve kterém mimo jiné vyslovil i „námitku podjatosti vůči všem pracovníkům Finančního úřadu, kteří se na vydání a realizaci exekučního příkazu podíleli.“ Součástí správního spisu je i podání stěžovatele ze dne 23. 3. 2001, ve kterém stěžovatel popisuje postup pracovníků správce daně při provádění soupisu jeho majetku a označování jeho strojů a zařízení, se kterým nesouhlasí, když podání končí následovně „V každém případě jde o závažné podezření na zneužití pravomoci veřejného činitele. Vzhledem k tomu, že jde o případ ve Vaší pravomoci, předávám Vám tímto tuto stížnost na postup pracovníků Finančního úřadu pro Prahu 9, včetně Vašeho zvážení, zda skutečně nejde o podezření na spáchání výše uvedených trestných činů. Současně Vás žádáme o nápravu tohoto protiprávního postupu Finančního úřadu pro Prahu 9.“ Spis rovněž obsahuje podání stěžovatele ze dne 3. 4. 2001 nazvané Námitky proti exekučnímu příkazu číslo jednací 73006/01/009940/7108 ze dne 21. 3. 2001, jehož obsahem je mimo jiné i sdělení „vyslovujeme námitku podjatosti vůči všem pracovníkům Finančního úřadu, kteří se na vydání a realizaci exekučního příkazu podíleli“.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dle ust. § 26 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků daňový subjekt, další osoby zúčastněné na řízení i pracovník správce daně jsou povinni neprodleně oznámit vedoucímu pracovníkovi správce daně skutečnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 a další skutečnosti nasvědčující podjatosti pracovníka správce daně.

Dle ust. § 21 odst. 6 cit. zákona pro řízení je rozhodující obsah podání, i když je nesprávně označeno. Z podání musí být patrné, kdo je činí, čeho se týká a co se navrhuje.

Podle ust. § 48 odst. 5 cit. zákona, věty první, odvolání lze podat ve lhůtě třiceti dnů ode dne, který následuje po doručení rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.

Podle ust. § 73 odst. 8 cit. zákona exekuční příkaz se doručuje daňovému dlužníkovi nebo ručiteli a dalším osobám, kterým jsou exekučním příkazem ukládány povinnosti. Všechny tyto osoby mohou proti němu podat do patnácti dnů námitky. O námitkách rozhodne správce daně, který exekuci nařídil. Pokud byla zahájena exekuce podle odstavce 2, je proti exekučnímu příkazu připuštěno odvolání, stejně jako u výzvy podle odstavce 1.

Ve své kasační stížnosti stěžovatel v první řadě namítal, že již před vydáním předmětného exekučního příkazu uplatil u správního orgánu námitku podjatosti pracovníků správce daně, a proto mohli tito pracovníci do doby rozhodnutí o vznesené námitce činit pouze nezbytné úkony, tj. nikoliv vydat exekuční příkaz. Jak vyplynulo z přehledu správního spisu učiněného výše, stěžovatel adresoval správnímu orgánu před vydáním předmětného rozhodnutí skutečně podání, které vyjadřovalo jeho nespokojenost s postupem pracovníků správce daně při výkonu exekuce. Nejvyšší správní soud se však na rozdíl od stěžovatele nedomnívá, že by obsahem tohoto podání byla i námitka podjatosti vůči pracovníkům správce daně. Jak již ve svém rozhodnutí konstatoval městský soud, správní orgán nepochybil, když v podání stěžovatele ze dne 23. 3. 2001 neshledal existenci námitky podjatosti, neboť toto podání žádnou takovou námitku neobsahovalo. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že nelze ztotožňovat institut podjatosti s trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele. Jak vyplývá z ust. § 158 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění platném pro projednávanou věc, tohoto trestného činu se dopustí veřejný činitel, který v úmyslu způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu, překročí svou pravomoc, nebo nesplní povinnost vyplývající z jeho pravomoci. Z normativní díkce je tedy zřejmé, že se jedná o takové úmyslné jednání či opomenutí veřejného činitele, které ohrožuje zájem státu na řádném výkonu pravomoci svěřené veřejnému činiteli a na ochraně práv fyzických a právnických osob. Jde tedy např. o porušení či obcházení konkrétního zákona či o výkon činnosti, která patří do pravomoci jiného veřejného činitele. Na rozdíl od tohoto trestného činu je účelem institutu podjatosti zajistit daňovým subjektům ochranu jejich zájmů a fair proces. Podjatost vyjadřuje určitý poměr konkrétního pracovníka k určitému subjektu či k určité věci; byla by zde tedy možnost jisté zainteresovanosti pracovníka na výsledku řízení. Ze zákona o správě daní a poplatků je patrné, že lze rozlišovat tzv. absolutní důvody vyloučení (tj. ust. § 26 odst. 1 a 2 cit. zákona), kdy je pracovník vyloučen vždy, a dále vyloučení na základě oznámení dle odst. 3 cit. ustanovení, u kterého je nutno zkoumat existenci podmínek pro podjatost. Je tedy zřejmé, že není správným názor stěžovatele, že podezření ze spáchání trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele v sobě musí a priori zahrnovat rovněž

námítku podjatosti v daňovém řízení. Vzhledem k okolnosti, že stěžovatel sám užil v textu svého podání slova „stížnost, podezření na zneužití pravomoci veřejného činitele a podezření na spáchání trestných činů“, je zřejmé, že tím nezamýšlel vznést námitku podjatosti, neboť pak by zcela jistě použil slovního spojení „vyslovujeme námitku podjatosti“, jak tak učinil např. ve svém podání ze dne 3. 4. 2001 či 27. 4. 2001. Stěžovatelův poukaz na skutečnosti, že správce daně neposuzoval jeho podání ze dne 23. 3. 2001 dle obsahu, nýbrž jen podle jeho názvu, Nejvyšší správní soud uvádí, že takovýto závěr ze spisu v žádném případě nevyplývá. Předmětné podání stěžovatele totiž není nikterak označeno, neboť začíná přímo oslovením „vážení“. Správní orgán proto nepochybil, jestliže ho posuzoval tak, jak je uvedeno výše, když zohlednil právě obsah předmětné písemnosti. Proto Nejvyšší správní soud hodnotí tuto námitku stěžovatele jako zcela účelovou mající za cíl snahu o odvrácení nepříznivých následků spojených pro stěžovatele s vydáním exekučního příkazu, které si ovšem zavinil vlastním neplněním zákonných povinností.

K dalšímu stížnému bodu týkajícímu se délky lhůty pro podání odvolání proti exekučnímu příkazu se již zcela vyjádřil městský soud ve svém rozhodnutí. Nejvyšší správní soud proto jen opakuje, že při výkladu právních norem je třeba vycházet z obecných interpretačních pravidel a zejména ze samotného textu zákona. Jestliže tedy zákon o správě daní a poplatků ve svém ust. § 48 odst. 5 stanovuje obecnou lhůtu pro podání odvolání na 30 dnů, avšak sám tuto svou obecnost zdůrazňuje použitím formulace „není-li v tomto zákoně stanoveno jinak“, je možno tohoto ustanovení použít pouze v případě, že zákon o správě daní a poplatků na jiném místě nestanoví lhůtu jinou. Vzhledem k okolnosti, že ust. § 73 odst. 8 cit. zákona stanovuje lhůtu pro podání odvolání na 15 dnů, nelze pro tento typ odvolání použít obecné ustanovení § 48 odst. 5 cit. zákona. Proto ani v tomto případě správce daně nepochybil a tak i tato stížní námitka stěžovatele je nedůvodná.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2006

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

